

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Klimamærke

Arbejdsgruppemøde

Landbrug og Fødevarer
20. december 2022
Per Preisler Christiansen
Innovations- og udviklingsdirektør

Agenda

Kl. 13.00-13.15	Velkommen og status for projektet herunder videre proces
Kl. 13.15-13.35 Kl. 13.35-13.55	Klimamærkning - inkludering af ernæring i de to modeller - Oplæg fra Mejeriforeningen Spørgsmål og drøftelse
Kl. 13.55-14.35	Grafisk identitet for de to modeller - beslutning v/Advice
Kl. 14.35-15.20	Modeller, kategorier og grænseværdier til test - beslutning v/Fødevarerstyrelsen
Kl. 15.20-15.25	Næste møde
Kl. 15.25-15.30	Evt.

Mejerisektorens forslag til klimamærkning af fødevarer

December 2022

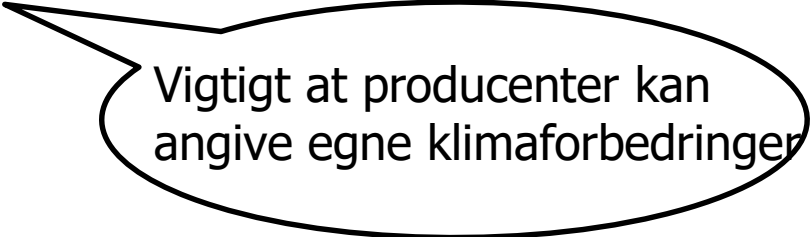
MEJERIFORENINGEN Danish Dairy Board

Kommissorium for klimamærket

'at gøre det lettere for forbrugerne at træffe et fødevarevalg med et lavere klimaaftryk og samtidig fremme virksomheders og landbrugets produktudvikling i en retning, der understøtter fødevareproduktion med lavere klimabelastning.'

... samtidig 'bør muligheden for, at datagrundlaget for klimamærket kan være PEF-kompatibelt undersøges.'

Vigtigt at producenter kan angive egne klimaforbedringer

EU-bæredygtighedsmærkning af fødevarer

Kommissionen forventes at stille forslag om mærkningen i 3. kvartal 2023

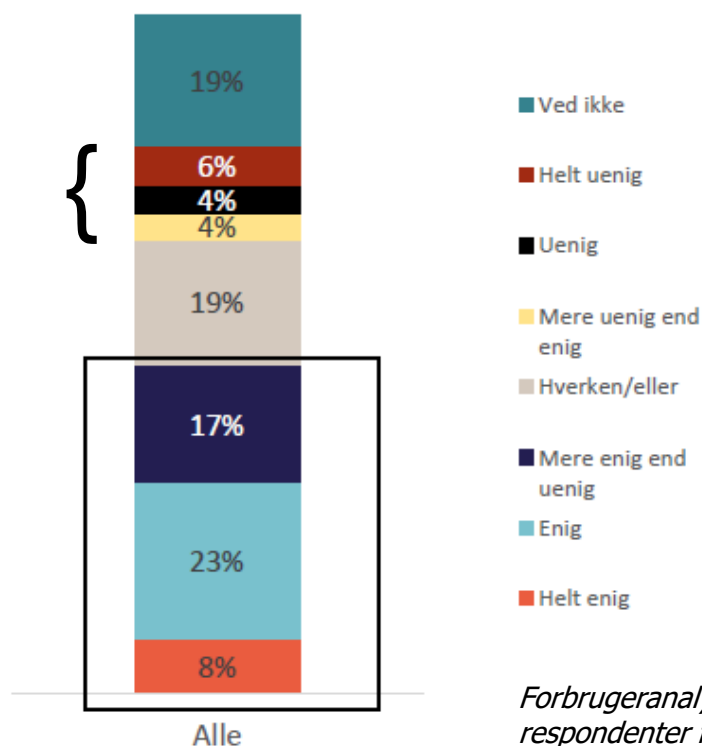
En offentlig høringsproces i september 2022 om bæredygtige fødevaresystemer resulterede i en række ønsker til indgående parametre i et kommende bæredygtighedsmærke, inkl. ernæring (1. prioritet hos NGO'er og erhvervsorganisationer)

48% af forbrugerne ser ernæring som en vigtig parameter i et klimamærke

14% er uenige eller helt uenige i, at ernæring skal tænkes ind

48% er enige eller helt enige i, at ernæring skal være en del af et klimamærke

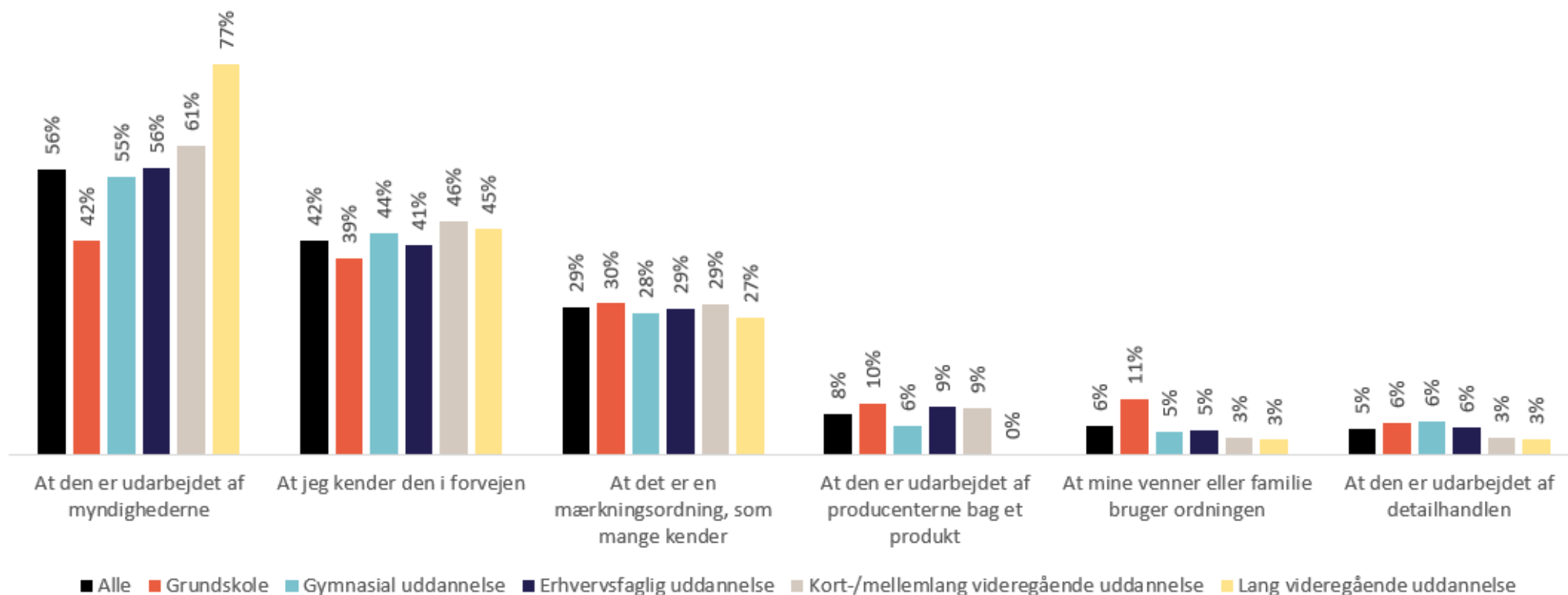
Et klimamærke bør også tage højde for, hvor meget næring en fødevare bidrager med i forhold til fødevarens klimaaftryk

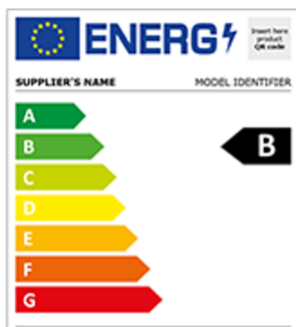
Forbrugeranalyse juni 2022, udført af Epinion for Arla, 1028 respondenter fordelt ligeligt på køn, alder, uddannelse og region.

Forbrugerne har tillid til myndighederne som afsender

Hvad er afgørende for, at du har tillid til en mærkningsordning? Vælg gerne flere svar

Mærkning af fødevarer er ikke det samme som mærkning af hårde hvidevarer

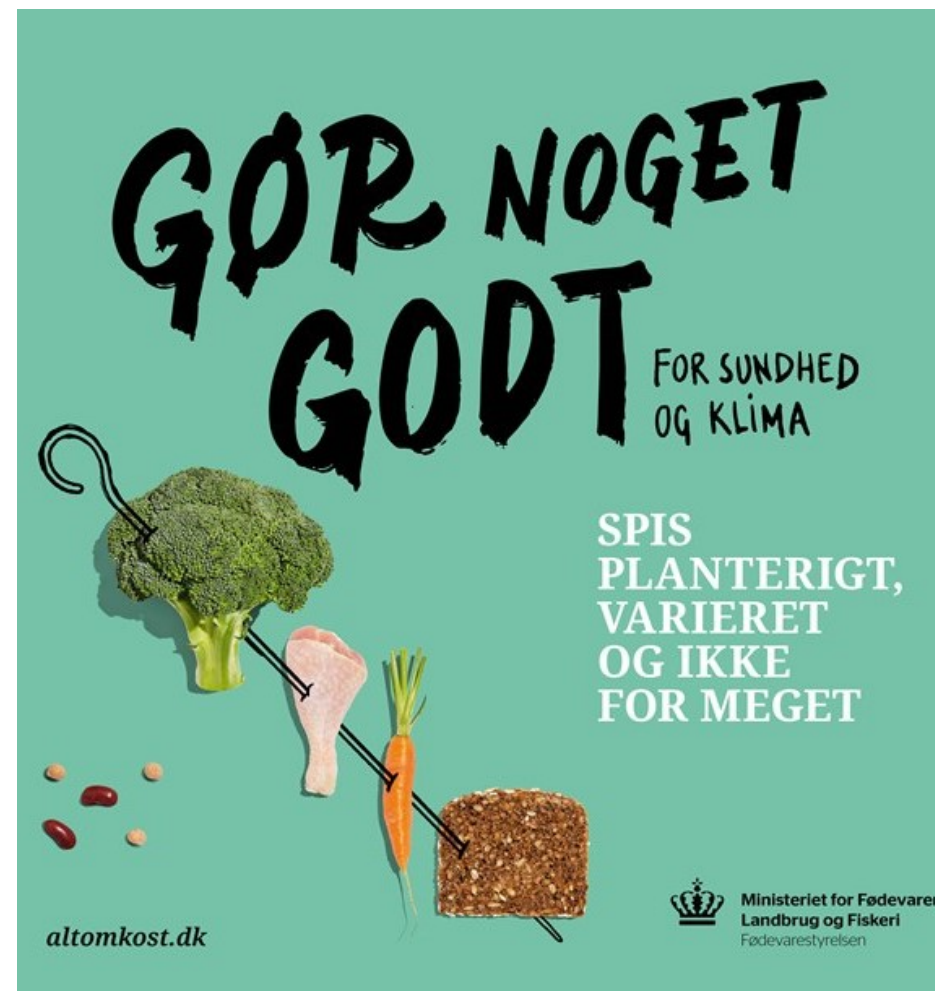
Fødevarer kan/bør ikke sidestilles med hårde hvidevarer, da de har en række vigtige funktioner, ud over at udlede CO₂:

- **Leverer næringsstoffer til vores krop**
- **Sikrer sundhed**
- **Forebygger mangeltilstande**

Flere fordele ved at inkludere ernæring i et klimamærke

- **Udbygning af det fundament, der allerede er skabt med kostrådene – 'godt for sundhed og klima'**
- **Hvis man spiser efter kostrådene, kan CO₂-udledningen fra maden reduceres med 29-41 % ***
- **Samtidig reduceres risikoen for at trække forbrugerne mod mindre ernæringsrigtige fødevarevalg**

** Klimarådets rapport
'Klimavenlig mad og
forbrugeradfærd, 2021.*

Andre mærker indeholder også flere elementer

ECO-score label

- LCA +/- bonus- og strafpoint
- Indeholder info om: Produktionsmetode, emballage, oprindelse og biodiversitet

Planet-score label

- Fokus på nogle af de elementer, der kun indgår mangelfuldt i LCA

Ernæringsaspektet tager afsæt i DTU-rapporten

Tabel fra: Råd om bæredygtig kost
– fagligt grundlag for et
supplement
til De officielle Kostråd, DTU, 2020

Tabel 7.1. Opsummering af fødevarer der skal spises mere eller mindre af ved overgang til en mere plantebaseret, sund og bæredygtig kost indeholdende fisk, mejeriprodukter, lidt kød og æg

Spis mere af	Spis tilstrækkeligt/ moderate mængder af	Begræns indtaget af
A Grøntsager, inklusiv mørkegrønne og rød/orange	C Fisk og skaldyr (vælg de mest bæredygtige)	D Rødt kød (særlig oksekød) og forarbejdet kød
B Bælgrugter	C Mælk og mejeriprodukter	E Slik, kage, chips, søde drikkevarer o.lign.
B Nødder og frø	C Vegetabiliske olier	E Salt
A Frugt	C Fjerkræ og æg	E Alkohol
B Fuldkornsprodukter og kartofler		E Ultra forarbejdede fødevarer
Passende indtag og mindsning af madspild		

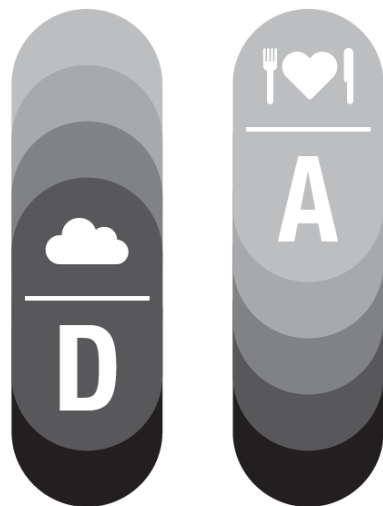
- A: Spis meget mere:** grøntsager, frugt
B: Spis mere: bælgrugter, fuldkornsprodukter, nødder og frø
C: Spis moderate mængder: fisk og skaldyr, mejeriprodukter, vegetabiliske olier, æg og fjerkræ
D: Spis mindre: rødt kød
E: Spis meget mindre: slik, kager, chips, søde drikke, forarbejdet kød, salt, alkohol, ultraforarbejdede varer

Mejerisektorens forslag til et kombineret klima- og ernæringsmærke er enkle at afkode

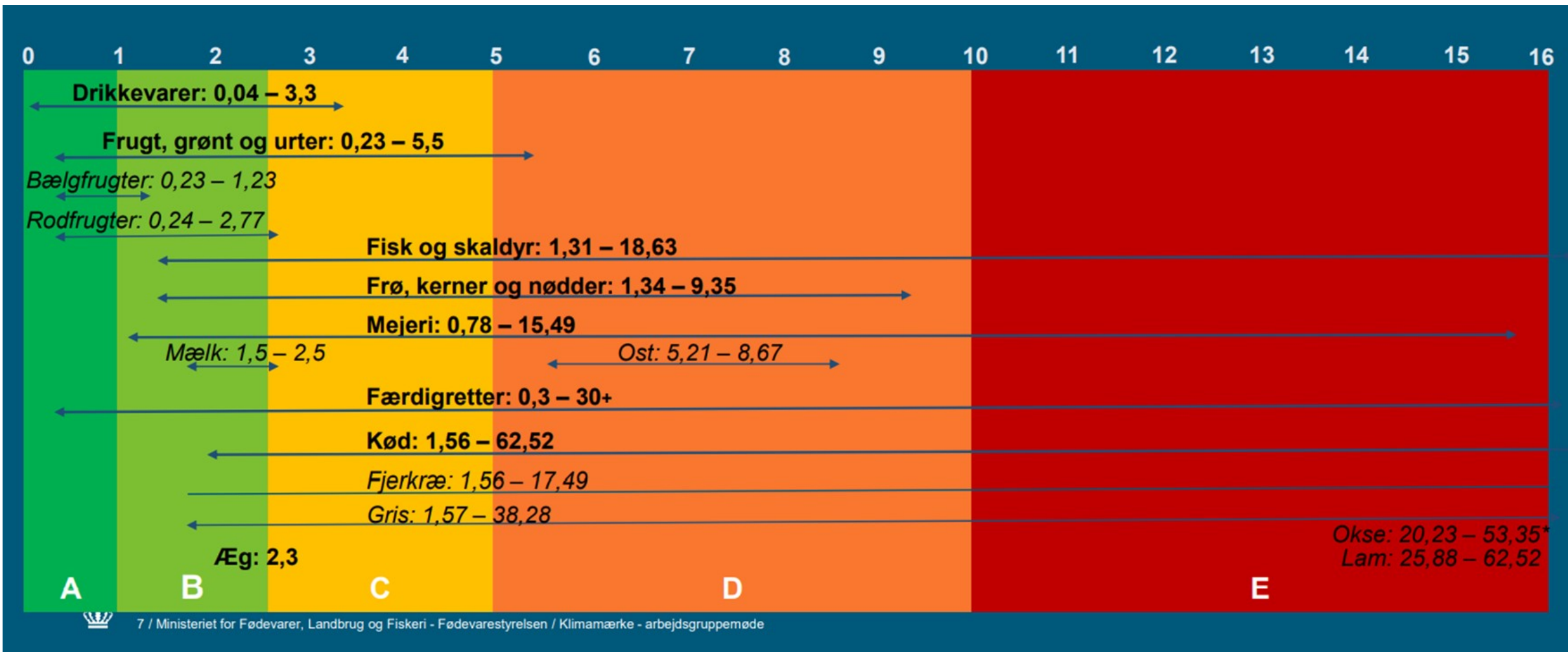
KLIMA^{og} KOSTRÅD

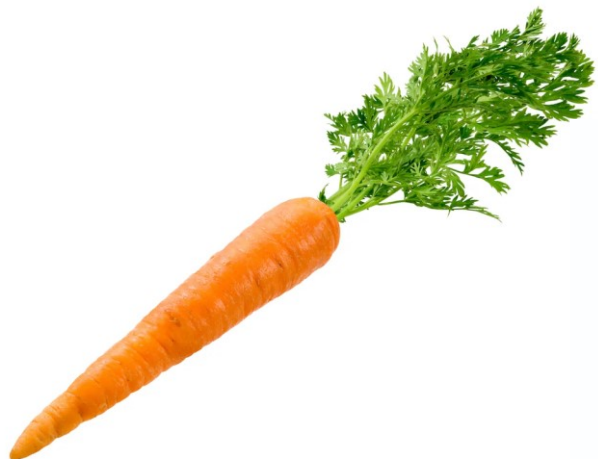
KLIMA^{og} KOSTRÅD

Inddelingen tager udgangspunkt i skalamodellen fra arbejdsgruppemødet i september 2022

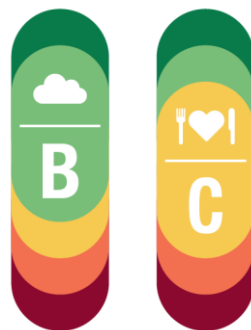
Eksempler på anvendelse af mærket

KLIMA og KOSTRÅD

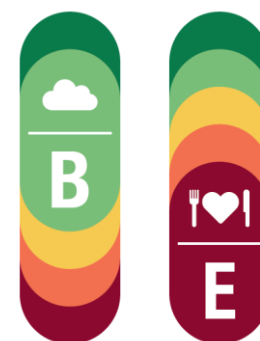
KLIMA og KOSTRÅD

KLIMA og KOSTRÅD

KLIMA og KOSTRÅD

Opsummering

KLIMA^{og} KOSTRÅD

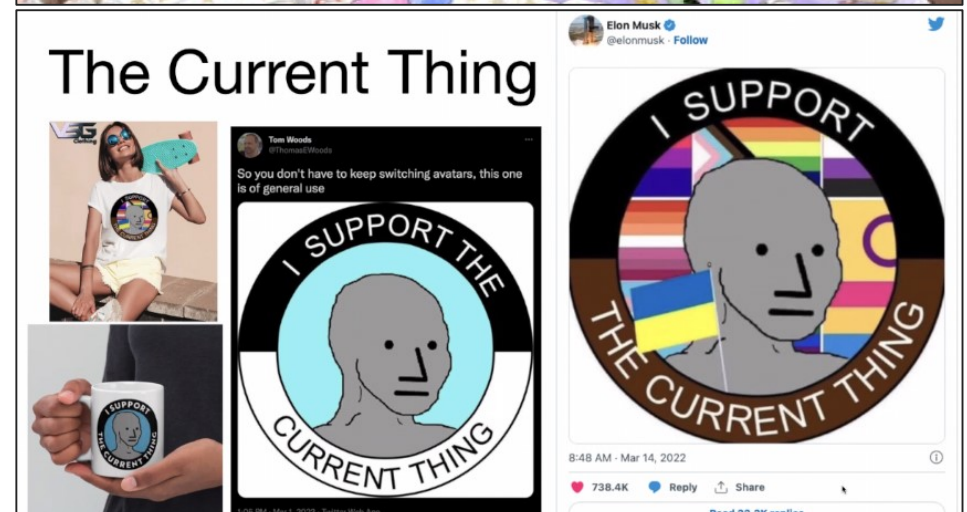

- 48% af forbrugerne efterspørger kombineret information om klima og ernæring
- Iflg. Klimarådet kan CO₂-udledningen fra kosten reduceres med 29-41%, hvis man spiser efter kostrådene
- Et mærke, der kombinerer klima og ernæring, vil udbygge grundlaget fra De officielle Kostråd og baserer sig på samme videnskabelige datagrundlag fra DTU
- Et kommende EU-bæredygtighedsmærke forventes at indeholde flere forskellige elementer, herunder også ernæring

KLIMAMÆRKET PROTOTYPER

SIDEN SIDST

- Udvikling af nye best-in-class forslag
- Rettelser og korrekturer til skalamodeller
- Samarbejde med KFST ifm. test

EN KLARERE ANBEFALING

- **Mange mærker** på markedet – og **forvirring** hos forbrugerne omkring mange af mærkerne
- Mange **misforståelser** og myter omkring klimavenlige fødevarer
- Stigende **klimabevidsthed**, men der er **langt** fra teori til praksis (1/3 ved ikke, hvordan de skal lave aftensmad uden kød)
- **Svært** at flytte forbrugerne, særligt i indkøbssituationen
- **Bekymring** for greenwashing og uigennemskuelighed på forbrugerens vegne – men **opbakning**, hvis det er gennemskueligt nok
- Behov for **enkelt, letafkodeligt** mærke – ikke mindst ude i butikkerne
- **Grøn** som den gennemgående farve ifm. klima

- Hvilket design er stærkest som **holdbart og fleksibelt ikon**?
- Hvilket design **skiller sig mest ud** i mærke-junglen?
- Hvilket design **hjælper forbrugeren** bedst?

BEST IN CLASS

Best in Class

”K-mærket”

Lorem ipsum dolor

Lorem ipsum dolor

Lorem ipsum dolor

Foreløbig opsætning til test fra KFST

Peberfrugter
500 g / Butikken

Pr. kg 36,00 **18⁰⁰**

Peberfrugter
500 g / Butikken

Pr. kg 36,00 **18⁰⁰**

RATING

AFKODELIG

ÆSTETISK

DISTINKT

MYNDIGHEDSAGTIG

PRAKTISK

ASPIRATION

K-MÆRKET (BIC), FORKLARING OG ARGUMENTATION

- **K for Klima.** K-mærket er en simpel form, der er skabt til fange vores opmærksomhed. Symbolet rammer øjet med en elegance og underspillet charme i sin stille æstetik, der råber højere, end man lige skulle tro.
- **Med K-mærket kan vi drage en analogi til ø-mærket;** et mærke, der allerede er veletableret på det danske marked, og som forbrugerne kender og har tillid til.
- **Forbrugerne er så at sige i forvejen vant til at navigere efter et mærke, der er forkortet i navn og symbol.**
- **Efter arbejdsgruppens feedback, er der her arbejdet med at blødgøre kanterne, så mærket fremstår mindre som et flag/vimpel og mere som et symbol.**
- **Kongekronen er gjort større.**
- **Efter ønske fra arbejdsgruppen er navnet ”klimamærke” gjort ubestemt i den ene variant, hvor ‘t’et er fjernet.**

Best in Class

”Skyen”

Klima
mærket

Lorem ipsum dolor

Klima
mærket

Lorem ipsum dolor

ä

ÄNGLAMARK

Klima
marked

EKOLOGISKA • ØKOLOGISKE

PORTUGISISKA • PORTUGISISKE

PT-BIO-02
EU-jordbruk
EU-jordbrug

@ coop

HACKADE/
HAKKEDE
TOMATER

390 g e

**Klima
mæket**

Lorem Ipsum dolor

RATING

Klima
mærket

Lorem ipsum dolor

AFKODELIG

ÆSTETISK

DISTINKT

MYNDIGHEDSAGTIG

PRAKTISK

ASPIRATION

SKYEN

- FORKLARING OG ARGUMENTATION

- Symbolet skal lede tankerne hen på en sky.
- Farven er blå for at give associationer til himmel, luft og selvfølgelig CO2.
- Skyen sender et stærkt signal, som nok vil ramme mange, men rummer også en udfordring i de små størrelser, hvor det være vanskeligt at afkode.

Best in Class

”Alternativt K-mærke”

Lorem ipsum dolor

Klima
mærket

Lorem ipsum dolor

Klima
mærket

Løven lissum dolior

Klima
mærket

RATING

Lorem ipsum dolor

Klima
mærket

AFKODELIG

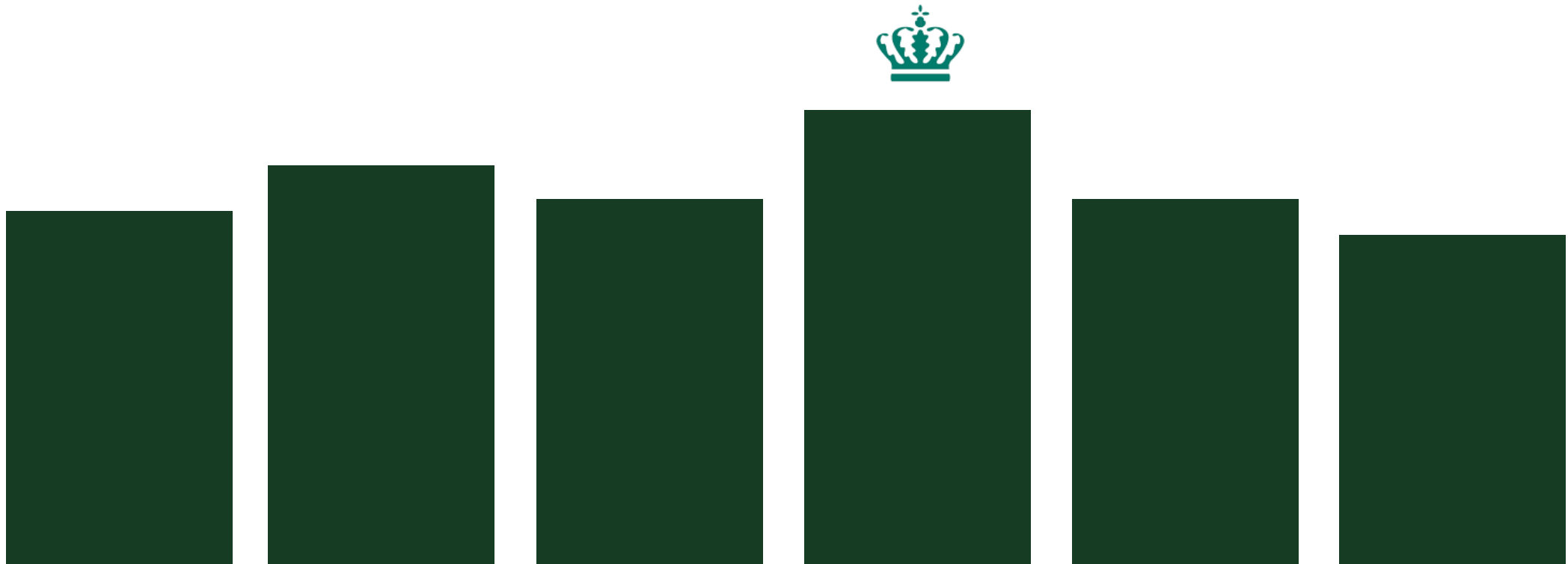
ÆSTETISK

DISTINKT

MYNDIGHEDSAGTIG

PRAKTISK

ASPIRATION

ALTERNATIVT K-MÆRKE (BIC) - FORKLARING OG ARGUMENTATION

- Et alternativ til K-mærket fra tidligere. Her i en blå ramme, der får det til at skille sig ud. Det bliver i højere grad et ikon, og kontrasten til den blå farve gør den synlig og signifikant.
- Udfordring er størrelsen, som kan være svær at afkode på de små produkter.
- Den blå farve er for at give associationer til himmel, luft og CO₂.

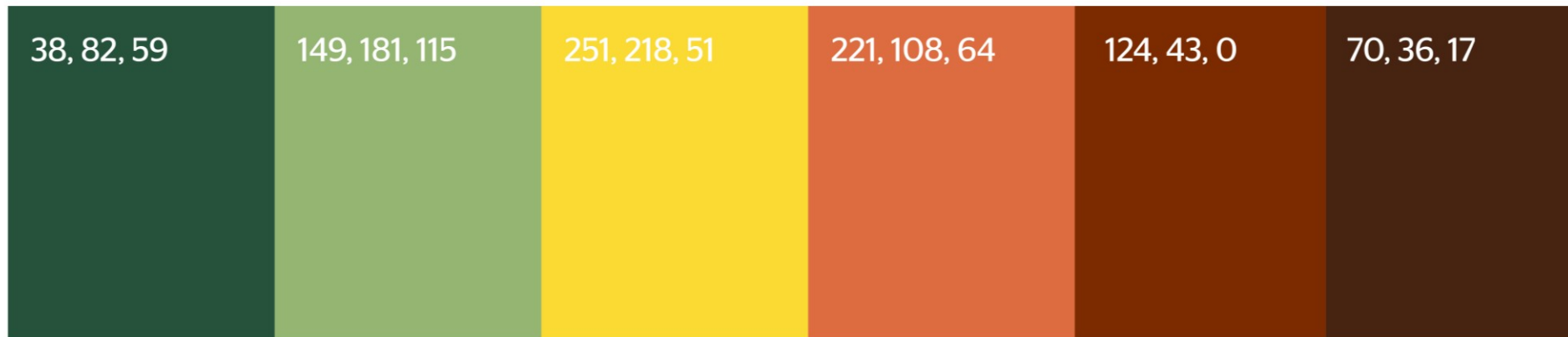

BEST IN CLASS-MÆRKER - FORKLARING OG ARGUMENTATION

- Af de tre Best in Class-mærker er det første: K-mærket vores klare anbefaling. Vi har at gøre med en ikonografi, der gør mærket tidløst og som med tiden komme til at øge sin værdi.

SKALA

Farver til skalamodeller

SKALA-MODELLER, FARVER - FORKLARING OG ARGUMENTATION

- Farvespektret strækker sig fra mørkegrøn til mørkerød – og i midten optræder den mere neutrale gule farve, der changerer over i orange.
- Farverne er douchede i alle seks kategorier. Det er gjort for at ramme en moderne, rolig æstetik, der trods det tilbagelænedede ydre stikker ud og tiltrækker opmærksomhed.
- Vi har arbejdet på at gøre den sjette farve mere distinkt ift. den anden rødlige nuance

SKALA-MODEL, OVERHOLDER WEBTILGÆNGELIGHEDSKRAV

- Primært fokus er, at mærke skal fungere på emballage - også i de små formater
- For at overholde webtilgængelighedskrav er det ifm. digitalt brug nødvendigt, at font på de lyse farver i skalaen fremstår i mørke kontrastfarver, eller den hvide font fremstår med mørk outline

Skala

”K-mærket”

Foreløbig opsætning til test fra KFST

Hakket økologisk kyllingekød...
300 g / De Danske Familiegårde

Pr. kg 246,50 **73⁹⁵**

Hakket økologisk kyllingekød...
300 g / De Danske Familiegårde

Pr. kg 246,50 **73⁹⁵**

Hakket økologisk kyllingekød...
300 g / De Danske Familiegårde

Pr. kg 246,50 **73⁹⁵**

RATING

AFKODELIG

ÆSTETISK

DISTINKT

MYNDIGHEDSAGTIG

PRAKTISK

ASPIRATION

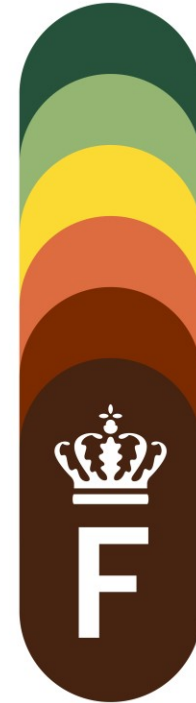
K-MÆRKET (SKALA) - FORKLARING OG ARGUMENTATION

- Her optræder K-mærket sammen med en skala, der elegant integreres sammen med mærket. Det består af seks trin – A til F – som hver især kan fremhæves sammen med de andre bogstaver eller bare stå enkeltvis som en del af mærket.
- Designet trækker på en stram æstetik, man kender fra digital animation, hvor det i fokus bliver fremhævet – tænk toolbar på en Apple computer.
- På samme måde som ved K-mærket er rammen om figuren blødgjort.
- Der er introduceret en sjette kategorifarve for at være i overensstemmelse med det analysearbejde af kategorier, der arbejdes på.
- Vi har valgt at genintroducere denne variant igen, idet mærket efter nøje overvejelser og refleksion er den, der opfylder alle kriterier for at være et ikonisk mærke, der både udstråler værdi og autoritet.

Skala

”Cylindren”

Klimamærket

Klimamærket

Klimamærket

RATING

Klimamærket

AFKODELIG

ÆSTETISK

DISTINKT

MYNDIGHEDSAGTIG

PRAKTISK

ASPIRATION

CYLINDEREN

- FORKLARING OG ARGUMENTATION

- Cylinderen er en enkel form, der leder tankerne hen på slider-bar – en knap, der kan skubbes til side. Den kan fungere med og uden farvespektret, hvor det enkelte bogstav tydeligt står frem.
- Farvespektret og tonalitet i farverne er det samme som ved foregående model.
- Der er introduceret en sjette kategorifarve for at være i overensstemmelse med det analysearbejde af kategorier, der arbejdes på.

SKALA-MÆRKER - FORKLARING OG ARGUMENTATION

- Ligeledes her er der ingen tvivl: K-mærket i skalaform er vores klare anbefaling af de to mærker. Der er en autoritet til forskel. K-mærket står ud og glimrer ved at være distinkt og versatil i sin grafiske fremtoning. Cylinderen er behagelig og enkel, men taber terræn ved at være for generisk og svær at skille fra mange andre mærker.

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Modeller, kategorier og grænseværdier til test

Best in class – med 12 kategorier

		Grænse	%	MED mærke	UDEN mærke
1	Fersk og tilberedt kød og fisk samt vegetabilske alternativer	6,0	36	Tofu, tempeh, makrel, sild, muslinger, ørred, laks, kylling, kalkun	And, svinekød, oksekød, lammekød, rejer, torsk, rødspætte
2	Forarbejdede produkter af kød, fisk og vegetabilske alt. (pålægssprodukter)	5,5	30	Hummus, æg, røget makrel, marineret sild, kyllingepålæg, leverpostej, salami	Skinke, serano, mortadello, pølser
3	Oste samt vegetabilske alternativer	5,5	10-51	Smøreost, brie, gorgonzola, camembert, mozzarella, feta	Cheddar, emmentaler, edam, gouda, gedeost
4	Olie og fedtstoffer	2,0	40	Margarine, fedt, olivenolie, fiskeolie	Andre vegetabilske olier, smør
5	Søde sager og snacks	1,8	15	Popcorn, sorbet is, sodavandsis, skumfidusser, croissant, doughnuts	Chips, flødeis, småkager, muffins, budding, slik
6	Måltidsløsninger (kølede og frosne)	1,8	25	Supper, falafel, grøntsagssalater/–gratin, forårsruller, pizza margarita, sandwich m tun/laks/grøntsager	Pizzaer, salater/sandwich med kød, pastaretter
7	Mælk og syrnede mælkeprodukter samt vegetabilske alternativer	1,5	24	Plantedrikke, mælk	Yoghurt, fløde, creme fraiche
8	Smagsgivere, dressinger og saucer	1,3	44	Salt, sukker, krydderier, ketchup, pizzasauce, eddike, honning	Syltetøj, krydderier, sennep, mayonnaise
9	Forarbejdede grøntsager, bælgrugter, frugt, bær, krydderurter, nødder og frø	1,3	53	Linser, bønner, kikærter, tomatpuré, frugt og majs på dåse, oliven, frosne pommes frites	Tørret frugt og tomat, bambusskud, artiskokhjerter, nødder, frø, kerner
10	Friske grøntsager, frugt, bær, krydderurter (inkl. frost)	1,1	83	Det meste frugt og grønt (83%)	Aubergine, avocado, chili, blåbær, kirsebær, flytransporteret F&G.
11	Korn og kornprodukter (Brød, pasta, ris, mel, gryn mv)	1,1	43	Mel, bulgur, couscous, ris, quinoa, rugbrød, hvedebrød, pitabrød, tortilla, havregryn	Rismel, pasta, toastbrød, broiche, knækbrød, müsli
12	Flydende drikkevarer (ekskl. mælk)	0,6	31-60	Mineralvand, brygget te og kaffe, æblejuice, sodavand	Andet juice, smoothies, vin, øl, spiritus

Skalamodel – med 5 niveauer

Grænseværdier CO2e/kg	<1,1	1,1-2,2	2,2-4,4	4,4-8,8	>8,8
Kød, fisk, æg og vegetabilsk alternativer	tofu	tempeh ansjos	æg Sild, makrel Helleflynder	Kylling, kalkun, salami, skinke Tun, laks, ørred	Svine-, kalve, okse-, lammekød Rejer, torsk, pangasius
Mejeriprodukter samt vegetabilsk alternativer	Havre-, soja-, ris-, mandeldrik	Skumme-, let-, sødmælk	Yoghurt, fløde, smøreost	Brie, mozerella, feta, gouda, gedeost	(mælkepulver)
Olie og fedtstoffer samt vegetabilsk alternativer		Margarine, fedt, oliven-, rapsolie	solsikkeolie	Palmeolie, blandingsprodukt	smør
Grøntsager, bælgrugter, frugt, bær, krydderurter, nødder og frø	Frisk fugt og grøntsager, linser, bønner	Blåbær, dåse frugt og grønt, rosiner	Kokosnød, solsikkekerner, hørfrø, valnød	Aubergine, hasselnød, peanut, sesam	Flytransporteret frugt
Korn og kornprodukter	Mel, bulgur, couscous, rug-, hvedebrød	Pasta, quinoa, ris, müsli, havregryn	Morgenmadsprod, risnudler	brioche	
Søde sager og snacks	Popcorn, sorbet, sodavandsis	Skumfidus, pandekage, marengs, croissant	Chips, flødeis, müslibar, nougat, bolcher, slik	Vaffel, cookies	Brownie, mousse, chokoladebar
Drikkevarer (uden mælk)	Vand, brygget te/kaffe, smoothie, juice, sodavand, cider, øl	Hvid-/rose-/rødvin, champagne, spiritus			Kakaopulver, instantkaffe
Måltidsløsninger	Suppe, falafel, risotto	Forårsruller, sandwich/pizza/pas ta vegetar	Sandwich/pizza/pas ta med kød/ost, kyllingebruger	Curry kylling, hotdog	Beef stew, lamme targine, samosa, kebab, burger
Smagsgivere, dressinger og saucer	Salt, sukker, pizzasauce, ketchup	Eddike, honning, marmelade sennep	Mayonnaise, pesto, carbonara sauce	Gær, bagepulver, chokoladesauce	Hollandaise, Bearnaise sauce
SAMLET (procentvis inddeling af produkter)	23,9	21,5	17,8	23,4	13,6

Skalamodel – med 6 niveauer

Grænseværdier CO2e/kg	<1,1	1,1-2,2	2,2-4,4	4,4-8,8	8,8-17,6	>17,6
Kød, fisk, æg og vegetabilsk alternativer	tofu	tempeh ansjos	æg Sild, makrel Helleflynder	Kylling, kalkun, salami, skinke Tun, laks, ørred	Svinekød, serrano/parma Rejer, torsk	Kalve-, okse-, lammekød pangasius
Mejeriprodukter samt vegetabilsk alternativer	Havre-, soja-, ris-, mandeldrik	Skumme-, let-, sødmælk	Yoghurt, fløde, smøreost	Brie, mozerella, feta, gouda, gedeost	(mælkepulver)	NA
Olie og fedtstoffer samt vegetabilsk alternativer		Margarine, fedt, oliven-, rapsolie	solsikkeolie	Palmeolie, blandingsprodukt	smør	kakaosmør
Grøntsager, bælgrugter, frugt, bær, krydderurter, nødder og frø	Frisk fugt og grøntsager, linser, bønner	Blåbær, dåse frugt og grønt, rosiner	Kokosnød, solsikkekerner, hørfrø, valnød	Aubergine, hasselbød, peanut, sesam	Flytransporteret frugt	NA
Korn og kornprodukter	Mel, bulgur, couscous, rug-, hvedebrød	Pasta, quinoa, ris, müsli, havregryn	Morgenmadsprod, risnudler	brioche		NA
Søde sager og snacks	Popcorn, sorbet, sodavandsis	Skumfidus, pandekage, marengs, croissant	Chips, flødeis, müslibar, nougat, bolcher, slik	Vaffel, cookies	Brownie, mousse, lys chokoladebar	Mørk/hvid chokoladebar
Drikkevarer (uden mælk)	Vand, brygget te/kaffe, smoothie, juice, sodavand, cider, øl	Hvid-/rose-/rødvin, champagne, spiritus			Kakaopulver, instantkaffe	(instant pulver)
Måltidsløsninger	Suppe, falafel, risotto	Forårsruller, sandwich/pizza/pasta vegetar	Sandwich/pizza/pasta med kød/ost, kyllingeburger	Curry kylling, hotdog	Osso buco, pita kebab, kødboller i pastasauce	Beef stew, lamme targine, hamburger, samosa
Smagsgivere, dressinger og saucer	Salt, sukker, pizzasauce, ketchup	Eddike, honning, marmelade sennep	Mayonnaise, pesto, carbonara sauce	Gær, bagepulver, chokoladesauce	Hollandaise, Bearnaise sauce	NA